

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij een aantal fracties de behoefte om aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat enkele vragen en opmerkingen voor te leggen met betrekking tot de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken over cohesiebeleid op 15 november 2017 (Kamerstuk 21 501-08, nr. 701) en het BNC-fiche inzake de Mededeling Smart Specialisation-aanpak (Kamerstuk 22 112, nr. 2393).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Azmani

De adjunct-griffier van de commissie,
Kraaijenoord

Algemeen

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken (RAZ) inzake cohesiebeleid d.d. 15 november 2017 en danken de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat voor de toezending. De leden van de VVD-fractie hebben een aantal vragen en opmerkingen over de toekomst van het cohesiebeleid.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Raad Algemene Zaken over cohesiebeleid en hebben hierover enkele vragen aan de Staatssecretaris.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda Raad Algemene Zaken over cohesiebeleid en aanverwante stukken, en hebben daarover de volgende vragen.

Triloog over aanpassingen in de algemene verordening voor ESI-fondsen

De leden van de D66-fractie verwelkomen de Omnibus-verordening omdat deze voor de langgewenste vereenvoudiging van de tenuitvoerlegging moet zorgen. Daarom betreuren zij dat er in de onderhandelingen tussen de Europese instellingen maar zeer beperkt vooruitgang wordt geboekt. Zij vragen op welke manier de Staatssecretaris zich gaat inzetten om dit proces te bespoedigen?

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om meer duidelijkheid te scheppen over de redenen waarom er slechts in een laag tempo vooruitgang geboekt is in de onderhandelingen over de Omnibus-verordening wegens de complexiteit van het vraagstuk. Welke aandachtspunten lagen een vlotter tempo in de weg? Waren er bepaalde landen die vooruitgang geblokkeerd hebben, en zo ja, welke? Welk traject ligt er om de onderhandelingen vlot te trekken? Mocht het Estland niet lukken om de onderhandelingen nog dit jaar af te ronden, betekent dat dan dat het Bulgaarse Voorzitterschap voorbereid zal zijn of reeds is op een snelle overdracht en afronding? Op welke wijze draagt Nederland vereenvoudiging van de uitvoeringsregels uit, en welke concrete voorstellen heeft Nederland gedaan in dit specifieke proces?

Toekomst van het cohesiebeleid

De leden van de VVD-fractie lezen in het zevende cohesieverslag dat problemen zoals werkloosheid en regionale ongelijkheden vooral opgelost kunnen en moeten worden met geld. De Europese Commissie claimt dat er de afgelopen tien jaar direct 1,2 miljoen banen zijn gecreëerd met het cohesiebudget. Is dat zo en had dat niet op een andere wijze gekund, zo vragen de leden van de VVD. Het cohesiebeleid wordt gefinancierd uit belastinggeld. Dus om die 1,2 miljoen banen te creëren zijn elders in de economie van de Europese Unie juist banen verloren gegaan door belastingheffing. De leden vragen of er een schatting gegeven kan worden om hoeveel banen dit gaat. Zijn extra uitgaven het geschiktste middel om economische groei aan te wakkeren of kan dit niet beter door bijvoorbeeld economische hervormingen door te voeren en door verlaging van administratieve lasten waardoor het voor bedrijven interessanter en makkelijker wordt om te investeren? Kan de Staatssecretaris in de RAZ zeggen dat er ook andere oplossingen zijn voor de problemen dan geld uitgeven?

De Europese Rekenkamer heeft in haar publicatie «De EU-begroting: tijd voor hervormingen» in de laatste paragraaf voorgesteld een uitgebreide evaluatie van de EU-uitgaven uit te voeren, voordat een nieuw meerjarig financieel kader (MFK) en een nieuwe reeks uitgavenprogramma's worden voorgesteld. De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet vindt dat dit in voldoende mate is gebeurd. Zij willen weten of het huidige cohesiebeleid inmiddels uitgebreid geëvalueerd is op effectiviteit, meerwaarde en efficiency. Erkent het kabinet dat het cohesiebeleid te weinig wordt geëvalueerd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer en hoe gaat de Staatssecretaris dit inbrengen in de Raad?

De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet kan nagaan wat er in het zogeheten *Concept Paper* staat (een technische exercitie waarin de Europese Commissie nagaat hoe geld vrijgemaakt kan worden voor nieuwe prioriteiten en hoe de financiële gevolgen van het vertrek van het Verenigd Koninkrijk opgevangen kunnen worden), dat over het cohesiebeleid gaat. Zij willen weten of de Staatssecretaris in de RAZ kan vragen om dit paer en kan vragen wat ermee gaat gebeuren.

De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet ook een appreciatie kan geven van de andere voorstellen in het zevende cohesieverslag. Op welke manieren gaat het kabinet het debat over cohesiebeleid na 2020 proberen te beïnvloeden? Welke lidstaten in de Raad ziet het kabinet als bondgenoot in dit debat?

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat er al meerdere malen is gesproken over het koppelen van steun uit de cohesiefondsen aan naleving van EU-afspraken, zoals begrotingsregels, het stabiliteits- en groeipact en rechtsstatelijkheid. Wat vindt het kabinet van dit voorstel? Hoe zou dit voorstel geïmplementeerd moeten worden? Welke aanpassingen zijn dan nodig in EU-wetgeving? Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk hebben bijvoorbeeld al voorstellen gedaan om de fondsen te koppelen aan het respecteren van mensenrechten, migratiedoelstellingen en fiscale convergentie. Is er steun in de Raad voor elk van de drie voorstellen?

De leden van de D66-fractie nemen met veel belangstelling kennis van de discussie over de toekomst van het cohesiebeleid. Zij onderstrepen het belang van een toekomstgericht structuurfondsenbeleid, dat zich niet enkel concentreert op minder ontwikkelde regio's en transitieregio's, maar ook op meer ontwikkelde regio's. De leden van de D66-fractie wijzen erop dat alle investeringen uit hoofde van het cohesiebeleid Europese toegevoegde waarde moeten hebben. Volgens de leden ligt veel van die Europese meerwaarde op het terrein van grensoverschrijdende samenwerking. Zij vragen of de Staatssecretaris zich tijdens de Raad Algemene Zaken kan uitspreken voor een verhoging van het budget voor grensoverschrijdende samenwerking ten aanzien van de verdeling in de huidige programmeringsperiode.

De leden van de SP-fractie lezen met instemming dat het kabinet inzet op een eenvoudiger uitvoering van en controle op structuurfondsen, en deze ook meer in lijn wil brengen met het subsidiariteitsprincipe. De leden vragen op welke wijze de voorstellen die het kabinet eerder heeft gedaan met de decentrale overheden zijn opgepakt en uitgevoerd.

Smart Specialisation-aanpak

De leden van de D66-fractie merken op dat er een foutief jaartal is opgenomen in het BNC-fiche (er staat «2021–2017»; zie paragraaf 4 sub d) en dat er bovendien reeds wordt uitgegaan van een MFK met een duur van zeven jaar. De leden van de D66-fractie streven naar een moderni-

sering van het begrotingsbeleid van de Europese Unie en daarmee ook van het Meerjarig Financieel Kader. In het bijzonder zien zij voordelen bij het verkorten van de looptijd van het MFK als deze wordt gekoppeld aan de duur van het mandaat van het Europees parlement en de Europese Commissie. De leden van de D66-fractie verzoeken de Staatssecretaris daarom nog geen standpunt in de Raad in te nemen over de duur van het MFK.

De leden van de SP-fractie lezen in het BNC-fiche Mededeling Smart Specialisation-aanpak dat het kabinet constateert dat middelen en doelen door elkaar worden gehaald, en dat er niet geredeneerd wordt vanuit een specifiek overkoepelend probleem dat opgelost dient te worden en waarvoor dit instrument gebruikt zou kunnen worden. Vervolgens gaat het kabinet in op de vier stappen die de Commissie wil zetten. De leden willen het kabinet vragen waarom het zijn meer fundamentele kritiek, namelijk dat er in eerste instantie gekeken moet worden naar problemen, en er vervolgens naar middelen gezocht moet worden om die problemen op te lossen, niet overbrengt bij de Commissie in plaats van uitgebreid in te gaan op het stappenplan.

Overig

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat de Brexit gevolgen zal hebben voor het cohesiebeleid na 2020. Zij vragen of het kabinet zicht heeft op deze gevolgen.